

Planera med Projektkompis

Emilia Bylund Månsson
Industriell ekonomi, Linköpings Universitet

Ella Erkman
Industriell ekonomi, Linköpings Universitet

Emilia Bylund Månsson

Ella Erkman

Industriell ekonomi, Linköpings Universitet

Precis som många andra branscher är byggbranschen en bransch som måste börja utgå från det redan befintliga för att skapa det nya. Det behöver inte betyda begränsningar för kreativiteten utan kan snarare ses som en möjlighet. Vi har under århundraden låtit oss planera våra städer med fri tillgång till resurser och material, men med dagens kunskap vet vi att dessa tillgångar är ändliga. Därför gäller det nu att hitta nya sätt för att kunna utveckla våra städer med det som redan finns. Vi har sett att det finns potential i att utnyttja de resurser som inte längre kommer användas på en plats men hade kunnat användas på en annan. Det saknas dock en väg som möjliggör och matchar ihop dessa platser så att ett resursutbyte hade kunnat ske.

Vår idé är en plattform där projekt matchas ihop med så kallade "Projektkompisar". Projektkompisar innebär att en av parterna har material som inte kommer användas längre. Detta materialet kan den andra parten använda för att planera och designa den nya anläggningen utifrån materialutbudet. Med strävan efter att maximalt utnyttja de befintliga resurserna sluts en cirkulär process där det gamla materialet får nytt liv. Ur initiativet kan både ekonomiska och miljömässiga vinningar uppnås samtidigt som en ny typ av kreativitet, som tar hänsyn till det tidigare kulturella arvet, skapas.

Plattformen utformas som en användarvänlig applikation där projekten snabbt och enkelt kan laddas upp. När en aktör vet att en byggnad, plats eller liknande ska rivas görs en inventering av platsen för att se vad för slags material som finns och vad som kan tas till vara på för att återanvändas. När detta är gjort, kan aktören skriva in det i applikationen. Det görs genom att en så kallad "annons" skapas. I annonsen kommer aktören skriva in typ av material, mängd, tidigare användningsområde, var materialet finns och kvaliteten på materialet. När detta är gjort placeras den i kategorin "Projekt som söker kompisar".

Företag skapar sig ett konto i applikationen där varje projekt har en eller flera ansvariga kontaktpersoner som legitimerar sig via Bank-ID. Plattformen ska vara en säker och förtroendeingivande plats där det förutom annonserna, även finns ett forum som ger möjligheter till att kontakta personer för utbyte av idéer och erfarenheter. Vårt hjälpmedel kan alltså stärka branschen genom att verka nätverksutvidgande. I applikationen kommer det finnas möjlighet att ladda upp färdiga projekt i ett nyhetsflöde, för att verka som en inspiration och visa på vilka möjligheter projektkompisarna kan ge.

I vår idé är tanken inte bara att återanvända överblivet material utan att utifrån en optimal projektkompis planera upp och genomföra projektet. Detta innebär att det är viktigt att bli ihopparad med en projektkompis tidigt i processen. Vår tanke är att redan när det planeras vad som ska byggas så används plattformen för att kunna vara kreativ och innovativ med de resurser som finns till hands. Här finns det två olika alternativ till hur en projektkompis hittas.

1. Det första alternativet är att fylla i ett formulär med information om den plats som ska planeras upp. En sökmotor optimerar och matchar ihop vad den ena parten söker efter och vad den andra parten har. Sökmotorn tar även hänsyn till avstånd mellan platserna.
2. Det andra alternativet är att användaren kan söka sig igenom de olika annonserna som finns uppe och se om det finns någon annons som passar det man söker.

När matchen har hittats blir projekten officiella projektkompisar och kan fortsätta vidare till förhandlingar om pris, planering av transport och vidare samarbeten.

Emilia Bylund Månsson

Ella Erkman

Industriell ekonomi, Linköpings Universitet

Aktörer som använder sig av plattformen får en ekonomisk vinning genom att avgifter och skatter som uppkommer i samband med deponering av material undviks, samtidigt som de får in pengar från kunden som återanvänder materialet. Genom att pengar flödar inom branschen gynnas flera parter, vilket i sin tur främjar investeringar och innovationer som kan utveckla effektiva och hållbara lösningar.

Idag tar överblivet material upp stora lagervolymer hos flera företag. Det här binder både upp yta i våra städer, som blir mer och mer trångbyggda, men även kapital. Genom att det överblivna materialet hos den ena aktören transporteras direkt till den nya platsen kan dessa lagervolymer reduceras markant, samtidigt som ineffektiva transportled kan undvikas. Att transporten mellan platserna sker utan mellanhänder gör att både transportkostnaderna minskar och att utsläppen reduceras betydligt, vilket skapar mindre klimatavtryck. Ett samarbete mellan två väl ihopmatchade projektkompisar kan alltså minimera kostnader och verka positivt för miljön.

Den 1 augusti 2020 infördes nya regler för hantering av bygg- och rivningsavfall (Naturvårdsverket, 2020). Reglerna säger att den som skapar avfallet ska sortera ut och förvara vissa material skiljt från resterande. Det här för att kunna återanvända och återvinna materialet och på så sätt hamna högre upp i avfallshierarkin. I och med att den nyinförda lagen redan kräver att materialet sorteras ut, innebär vår modell inte mer jobb utan ger bara företaget en ekonomisk och miljövänlig möjlighet att på ett smidigt och innovativt sätt återanvända sig av material.

Styrningen och lagarna kommer fortsätta att stramas åt vilket gör att ju snabbare vi utvecklar tillvägagångssätt att återanvända våra material, ju bättre. Redan under 2015 introducerade EU-kommissionen en handlingsplan som jobbar mot att främja en cirkulär ekonomi genom att minska andelen avfall och istället återanvända, reparera, renovera eller återvinna (Naturvårdsverket, 2020). Vår metod, Projektkompisar, blir ett sätt att jobba proaktivt mot ytterligare restriktioner samtidigt som den hjälper till och bidrar till en cirkulär ekonomi. Genom initiativet får vi en högre försörjningstrygghet bland material och råvaror, vi minskar klimatavtrycket samt gynnar innovation, konkurrenskraft och bidrar till en ökad tillväxt. Initiativet kommer alltså både skydda företag från oförutsägbara framtida kostnader men även bidra positivt till en mer hållbar framtid.

I och med stora världsomfattande initiativ såsom de globala målen, finns ett högt tryck på världspolitiken att skapa och främja hållbara samhällen. Regeringarna påverkar lättast sina marknader genom politiska och ekonomiska styrmedel. Som vi har sett stramas reglerna åt. Över tid kan ytterligare ekonomiska styrmedel som skatter på nytt material, alternativt avdrag vid återanvändning av material bidra till att förstärka initiativets syfte. Genom att erbjuda företag Projektkompisar vill vi skapa en ny, lättillgänglig väg att vara med och bidra till en hållbarare värld.

Något som inte ska glömmas är att det finns mycket historia och kultur i våra platser och i det material som används för att bygga upp våra städer. Stadsidentitet kan visas i både vilken typ av byggnader som finns men också i vilka typer av material som används. Vårt tillvägagångssätt där material återanvänds, gör förhoppningsvis att en viss upplevelse förflyttas till den nya platsen och därmed skapas en kulturell vinst. Det gör också att en ny plats kan få en historisk berättelse genom att materialet en gång har funnits på en annan plats. Den historiska berättelsen kan knyta ihop stadens delar genom att två platser är "kompisar" och därmed skapas sammanhållning i våra snabbt expanderande städer.

Emilia Bylund Månsson

Ella Erkman

Industriell ekonomi, Linköpings Universitet

Ett mer konkret exempel som kan genomföras på platsen för att få fram de kulturella värdet är att sätta upp en QR kod. Genom koden kan materialets historia följas och händelser som har skett på den tidigare platsen kan återupplevas, samtidigt som nya minnen och historier skapas med materialet på dess nya plats. Som exempelvis att gatstenar som tidigare har funnits på en plats där en historisk händelse har utspelat sig flyttas till ett torg i en förort med mindre kulturell historia och därmed skapa en mer jämlik tillgång till attraktiva stadsmiljöer i städerna.

Syftet med vår idé är att skapa ett tillvägagångssätt för aktörer att kunna återanvända material som utvinns vid ombyggnation eller rivning. Vår metod utgår från att planera våra städer utifrån det materialutbud som finns och därmed sträva efter en mer cirkulär materialanvändning. Via en applikation kan aktörer hitta så kallade projektkompisar, som kan användas för att planera en ny plats utifrån vad som finns tillgängligt på en annan. Samarbetet som uppkommer är även ett sätt att skapa ytterligare kontaktnät och hjälpa varandra att utvecklas mot ett mer hållbart planerande av våra städer. När materialet återanvänds bevaras även kultur och historia som kan spridas till olika delar av vårt samhälle.

Ett skifte i hur vi planerar våra byggnader, ytor och miljöer kommer stärka stadsplaneringen ur både ett ekonomisk, socialt, miljömässigt och kulturellt hållbarhetsperspektiv. Det är då den stora resursvinsten kan ske!

Källförteckning

Naturvårdsverket, 2020. *Nya regler för sortering av bygg- och rivningsavfall börjar gälla den 1 augusti 2020*. [online]. Tillgänglig på:

<<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningaer/Avfall/Bygg--och-rivningsavfall/Nya-regler-for-sortering-av-bygg--och-rivningsavfall/>> [16 november, 2020]

Naturvårdsverket, 2020. *Nya regler för avfallshantering och återvinning - från avfall till resurs*. [online]. Tillgänglig på:

<<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Nya-regler-for-avfallshantering-och-atervinning/>> [16 november, 2020]

Projektkompis

Emilia Bylund Månsson

Ella Erkman

Industriell ekonomi, Linköpings Universitet

Sammankoppla projektkompisar

Vår idé är en plattform där projekt matchas ihop med så kallade "projektkompisar".

Projektkompisar innebär att en av parterna har material som inte kommer användas längre. Detta materialet kan den andra parten använda för att planera och designa den nya anläggningen utifrån materialutbudet.

Applikationen

Plattformen utformas som en användarvänlig applikation där projekten snabbt och enkelt kan laddas upp.

Det finns även möjlighet att kontakta och inspireras av varandra genom ett nyhetsflöde.

Cirkulär materialanvändning

Genom att initiativet återanvänder material får vi en högre försörjnings-trygghet bland material och råvaror, vi minskar klimatavtrycket samt gynnar innovation, konkurrenskraft och bidrar till en ökad tillväxt.

Vår metod utgår från att planera våra städer utifrån det materialutbud som finns och därmed sträva efter en mer cirkulär materialanvändning.

Kulturbevarande

Stadsidentitet kan visas i både vilken typ av byggnader som finns men också i vilka typer av material som används.

När materialet återanvänds bevaras kultur och historia som kan spridas till olika delar av vårt samhälle. På så sätt kan vi skapa en mer jämlik tillgång till attraktiva stadsmiljöer i städerna.

